

יום שישי | כה בטבח השנ"ח | 12.1.18

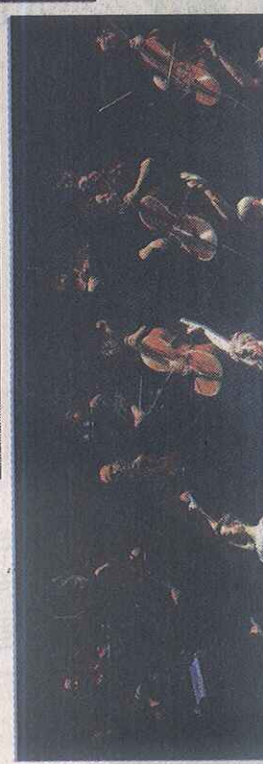
המדרון

מגזין תרבות

מחול

PHOTOS: RUNE ABRO

הכמיהה לשקט

נועה ורטקייים ולהקות המחול ורטיגו מעלים חידוש של העבודה האיכותית 'רעש לבן'

אורי ג' לנקינסקי

לפני עשר שנים, כאשר נערו ורטקייים ולהקות המחול ורטיגו יצרו את 'רעש לבן', רובנו עוד לא ידענו מה זה פייסבוק, שלא לדבר על סטאפצ'אט, אינסטגרם, טיטור או כל אחת מעשרות האפליקציות החברתיות שנגישות כיום לכל אחד ואחת. אמנם שנת 2008 לא דחתה בתקופת ימי הביניים, אבל העיסוק של ורטקייים ברעש האינסופי שנמצא סביבנו, בהסתוות הדעת הבלתי נגמרות שסובבות כל אחד מאיתנו, הקיים ככמה שנים את זמנו ובוררה מובנים, היצירה ניבאה את מה שהגיע כמה שנים מאוחר יותר. כבר אורטקייים עסקה באלמנטים, שזמן מועט אחד כך הפכו לחלק בלתי נפרד מהייחוסים של כל אחד מאיתנו. בגרסת 2018 של 'רעש לבן', שלהקת ורטיגו תציג במהלך חודש הקרוב בתל אביב ובירושלים, הנבואות של ורטקייים כבר לא נראות דמיוניות. מאז הקימה את להקתה בשנת 1992, יחד עם חברה לחיים עיי שעל, ורטקייים השתמשה בחוויות האישיות שלה כמקור לרעיונות שביטאה ביצירתה. בשנת 2008, הלהקה הייתה באמצעו של תהליך התחששות, שצבע את הפעילות של השנים הבאות. היצירה נולדה בשנה בה עברה הלהקה ממעונה הקבוע במרכז ז'ואר כבר בירושלים, לכפר האקולוגי שהקימו חבריה בקיבוץ נתיב הל"ה. במונחים רבים, המעבר הזה סימן דרך חדשה עבור הלהקה, שיצרה את מרכז התרבות האקטיבי היחיד מסוגו בארץ. שמשלב אנדרה סביבתית מובהקת. באופן אישי קירב המעבר את ורטקייים לאותו המקום שהיא חשה שהיא זקוקה לו בחייה, והעניק ליצירתה את ההיפה הדרושה.

בערך באותה תקופה ורטקייים קראה את ספרו של קאלה לאסן (Kalle Lasn), "שיבוש תרבות", הספר בוחן לעומק את הסכנה העסקית האמריקנית. לדברי ורטקייים הניתוח שערך לאסן ביטא בדיוק את מה שהיא הרגישה.

"העולם המודרני מייצר תועפות של רעשים שחוררים את מעטפת הגוף ומשכשים את מערכות המחשבה ואת מקצב הנישמה". היא כותבת. "מכלי שנישים לב, אנחנו מעלים את עצמונו כקורבן על מזבחה של תרבות הצריכה. האדם הפך את עצמו למותג, מתייחס לגורפו ולנפשו כאל מותג. כל זה לא הופך אותנו ליותר מאושרים, זה כן מפריע לנשימה הסדירה. הכנתי שאני

חיבת לנסות את הרעש, לווסת את התדרים, להתכנס פנימה, לחזור אל השרוש, אל האדמה, להתמסר לכוח הכבידה שהשת"ש. מה שנוגד מתוך זה, הפך ליצירה הכי פיזית שלי".

"רעש לבן" בגרסת 2018 מחדד, לדברי ורטקייים, את סימני השאלה בנוגע לאורחות החיים המודרניים ומציף ביתר שאת את המתח שבין הרעש הסובב אותנו לכבידה לשקט פנימי. ורטיגו מביקשת מרקנדזיה להתמסר לכוח הכבידה, ולהתחבר מחדש לאנרגיות החיים הקושרות אותנו לארמה ולבני האדם המדומים שאתנו. לשוב להיות חלק מהשלם מבלי להשתלט עליו. קיפיים אתנו. לשוב להיות חלק מהשלם מבלי להשתלט עליו. לכבוד חידוש 'רעש לבן', להקת ורטיגו שילבה ידניים עם תזמורת המהפכה בהנהגתם של רועי אופנהיים ווודד שרון, שיבצו עו את המוזיקה המקורית של רן כגנרתי על הכמה, עם תזמורת ורטיגו מוזיקליים, שכתבה המלחינה אורית גוראל במיוחד עבור ההפקה החדשה.

אל צוות ההפקה החדשה הצטרף גם ששון קדם שחתום על התלבושות. קדם ממשיך את שיתוף הפעולה הפורה עם להקת המחול ורטיגו, שהחל לפני יותר משנתיים ביצירה "מה" (2016) והמשיך עם "אחת. אחת ואחת" (2017). ביצירה הנודעת הזו, כמעשה שטטוש ומחיקה של זהויות והתניות ושכירת הדיכטומיה המגדרית.

היצירה שומרת על עיצוב הכמה האיכותי שלה, שכולל קעקועי עי ברקור על גב הרקדנים, עבודת וידאו, אפקטים מרגשים של תאורה וכמה, שמעוצבת בסגנון בית ספר יסודי. כל אלה משמשים כרקע עבור מה שנדמה שהוא הדוגמה הטובה ביותר לסגנון הכוריאוגרפי של ורטקייים, שבנוי על מעברים זורמים אל הכמה וממנה, אינטראקציות הרמוניות ווירטואוזיות בין הרקדנים וקצב דינמי.

רעש לבן 2018 יועלה ב-19-20.1 בבית האופרה ע"ש שלמה להט (צ"ק) בתל אביב וב-25-26.1 בתיאטרון ירושלים. למידע נוסף www.vertigo.org.il.